

De kerstengel van de Kogerkerk

Het is een regenachtige, gure, donkere middag in Koog-Zaandijk.
Nog even en de winkels sluiten, straks begint kerstavond.
De lantaarns werpen een troostend licht over het kerkplein voor de Kogerkerk.

Mensen lopen diep weggedoken in hun jas nog even snel naar de Albert Heijn voor de laatste boodschappen.

Lichtjes pinkelen bij de bloemenzaak en de oliebollenkraam.

Lunchcafé het Zaans Kwartiertje sluit net haar deuren.

Eetcafé De Toog is nog open.

Auto's rijden snel voorbij over de A8, boven de supermarkt.

Je ziet het zwakke schijnsel van hun lampen door het geluidsscherm.

Iedereen is op weg naar huis.

De ramen van de Kogerkerk laten een matgeel, vredig licht door.

Als een oeroude lamp in het donkere hart van Koog.

Twee van die ramen beelden in prachtige glas-in-lood kleuren Bijbelse verhalen uit.

Op het ene raam staan de apostelen, die Jezus vergezellen op zijn weg.

En op de andere Paulus, in Athene, die vertelt welke weg Jezus in zijn leven is gegaan.

Ondanks de schurende wind en de natte regenvlagen getuigt deze eeuwenoude kerk van een ontroerende schoonheid.

Want denk je maar eens in hoeveel generaties voor ons,

sinds de bouw van de kerk in 1686, hier naar toe zijn gegaan.

Al bijna, driehonderdveertig jaar lang, komen mensen op kerstavond naar deze kerk.

Boven op de toren - heel onopgemerkt en stil – staat de engel van de Kogerkerk. Elke kerk heeft zo'n engel.

Gegeseld door de wind en de regen kijkt ze vanaf haar grote hoogte uit over Koog-Zaandijk. En zelfs straten in Zaandam zijn haar vertrouwd vanaf haar hoge post.

Ze ziet de mensen lopen over de Lagendijk en het Zuideinde,

door de Tulpstraat, de Pinkstraat, de Museumlaan en de Stationsstraat.

Ze ziet het Gortershof en de Domineestuin.

Ze wendt haar blik en laat hem gaan over alle straten in Westerkoog en Rooswijk.

Zij heeft oog voor iedereen, en leest wat er in hen omgaat aan onrust, verlangen, verdriet, vrolijkheid, eenzaamheid en vragen.

Haar geduldige engelenogen kunnen alles zien, dwars door muren en barricades heen.

Langzaam drupt er een traan over haar natgeregende wang.
Want net als alle engelen is ze bewogen om wat ze hoort in de harten en hoofden van de mensen, en haar machteloosheid grijpt haar aan.
Kon ze maar troosten, vasthouden, geruststellen en zeggen:
'Wees niet bang.'

In de 337 jaar van haar bestaan bovenop de Kogerkerk heeft ze zo al heel wat stille tranen gestort.
Ze heeft branden gezien, epidemieën, volksoptstanden, legertroepen in oorlogstijden.
Ze zag de komst van ontelbaar veel molens en vooral de kinderen die daarin moesten helpen met het zware werk.
Ze zag de sloop van de houten huisjes voor de kerk.
Ze maakte de watersnoodramp mee van 1825.
Ze zag zoveel bedroefde begrafenisstoeten op weg naar het kerkhof.
En ze was, tijdens hevig onweer, ooggetuige van de blikseminslag in de toren en de verwoesting van de kerk die daarop volgde.

Maar ze heeft ook van alles gezien wat een glimlach op haar gezicht toverde.
Vrolijke huwelijksstoeten op weg naar de kerk.
Mooie zeilschepen over de Zaan.
Ze zag de komst van vele fabrieken, waar mensen uit het hele land werk vonden en een goed bestaan door konden opbouwen.
Met één terugblik ziet ze nog: al die arbeiders van Stijfselfabriek 'De Bijenkorf', hoe ze door de poort liepen.
Ze ruikt die typische geur van de cacao-fabrieken, die haar dierbaar is.
Zien ze de kinderen, van basisscholen De Lindenboom en De Piramide, spelen op het schoolplein.
Ze wendt haar blik en kijkt naar buurthuis Het Brandtweer, waar mensen gezellig aan de koffietafel zitten.
Ze was bij de komst van het grote orgel.
En bij de herbouw van de kerk na de brand, binnen twee jaar.
Dat gaf haar zoveel vreugde.

Alles wat er is gebeurd door de eeuwen heen heeft zij gezien.
En ook al die mensen met hun soms opgejaagde levens,
met hun diepte- en hoogtepunten.
Zij wisten niet dat ze gezien werden door die kleine engel,
die hen vanuit de hoogte volgde met haar zachte blik.

Weemoedig denkt ze terug aan de tijd toen de mensen nog engelen konden zien.

Wat was het geweldig om met duizenden engelen tegelijk in een grote lichtende menigte te verschijnen op de velden bij Betlehem.

Om vrede uit te roepen richting de herders en de lach op hun gezicht te zien doorbreken.

Duizenden boodschappers van Licht en Liefde verschenen in die tijd en werden gehoord en gezien.

Door Maria, door Jozef, door de herders en de os en de ezel rond de voederbak met het Kind.

De kleine engel zucht.

Kon ze die uitzinnige vreugde en tederheid uit de hoge nog maar een keer laten horen en voelen.

Mensen aanraken en bemoedigen.

Hen even laten kijken als in Gods nieuwe wereld.

Maar wie heeft oog voor zoiets bovennatuurlijks en wonderlijks?

Wie zou het durven zien?

De wereld van de moderne mensen lijkt een blinde vlek te hebben voor het wonderbaarlijke.

Opeens wordt haar aandacht getrokken door iets vreemds.

Daar, helemaal beneden, op het kruispunt van de Verzetsstraat en de Raadhuisstraat gebeurt iets.

Er rijdt een man op een e-bike.

Hij is niet bang en koerst vastbesloten af op de kruising.

Een onoverzichtelijke plek! Onze engel houdt haar hart vast.

Ze weet wie het is, die zich zo resoluut voortbeweegt: ome Siem van 75.

Hij is op weg naar de Appie voor een kerststol.

Nog even snel, zijn helm ligt nog in de schuur.

De engel staakt haar overpeinzingen en kijkt aandachtig toe.

Het is zo donker, nat en glad...

Daar komt een snelle jongen aan op een fat-bike met van die dikke banden.

Argeloos scheurt hij vlak langs de e-bike.

En waar de engel al bang voor was, gebeurt: ome Siem valt.

Daar ligt hij, helemaal hulpeloos, onder zijn fiets,

terwijl de snelle fat-bike verdwijnt in het donker.

De engel voelt hoe haar hart zachtjes breekt. Kon ze maar...

Daar verschijnt een bakfiets. Zo'n dure.
Er zit een jongetje in dat voort gepeddeld wordt door zijn moeder.
Linde heet ze, weet de engel.
Linde wil graag naar huis om het eten van de wekelijkse maaltijdservice op te warmen. Maar dan ziet ze ome Siem liggen.
De engel, hoog in de toren, houdt haar adem in.

Dan gebeurt het.
Linde kijkt, knijpt in haar remmen, parkeert vliegensvlug haar bakfiets en stapt af.
Ze vraagt aan Siem: 'Kan ik je helpen?'
En tegelijk zet ze zijn e-bike overeind tegen een lantaarnpaal.
Dan pakt ze haar paraplu en vouwt hem open boven Siems' verschrikte gezicht. Ze belt 112.
En samen wachten ze, schuilend in de regen, op de ambulance.
Het lijkt mee te vallen, maar Siem wordt wel meegenomen naar het ZMC, veilig en droog.
En ook voor zijn fiets wordt gezorgd, hij krijgt een plekje in de werkplaats van Woudt.

Linde stapt weer op haar bakfiets, met haar zoontje onder de huif, en rijdt met gekromde rug tegen de wind en regen in naar huis.

De engel kijkt haar na, opgelucht en dankbaar.
En dan... dan ziet zij het ineens.
Onder de regenjas van Linde verschijnen twee vleugels, van puur wit doorschijnend licht.

Linde heeft het niet door, maar de engel ziet het wel.
En langzaam en aarzelend verschijnt een glimlach op haar engelengelaat. Zij is niet alleen, weet ze.

Engelen verschijnen overal waar je ze niet verwacht.
Zomaar hier in Koog aan de Zaan, op het kruispunt van de Verzetsstraat en de Raadhuisstraat.
En op zoveel andere plaatsen over de hele wereld.

Misschien ben jij wel die engel?

Zalig kerstfeest! God is mens geworden.